

Joanna May

doktor nauk prawnych, adiunkt, Katedra Prawa i Postępowania Cywilnego,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

ORCID: 0000-0001-8660-0784

Wpływ zmian normujących postępowanie uproszczone na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych (wybrane zagadnienia)

Słowa kluczowe: *postępowanie uproszczone, postępowanie odrębne, proces cywilny, dochodzenie roszczeń odszkodowawczych*

1. Uwagi wprowadzające

Ostatnia duża nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.¹ dokonała kilku istotnych zmian, które – jak należy się spodziewać – nie pozostaną bez wpływu na przebieg postępowania uproszczonego, jak np. wprowadzenie instytucji „świadka – eksperta”, rezygnacja z urzędowych formularzy, możliwość ograniczenia uzasadnienia wyroku w sprawach o wartości przedmiotu sporu do tysiąca złotych do wyjaśnienia podstawy prawnej (art. 505⁸ § 4 k.p.c.²)³. Do najważniejszych zmian z pewnością można zaliczyć poszerzenie zakresu przedmiotowego postępowania uproszczonego oraz dopuszczalność przeprowadzenia w tym postępowaniu dowodu z opinii biegłego.

Ustawodawca dostrzegł zalety tego postępowania, podając w uzasadnieniu projektu ustawy z 4.07.2019 r., że praktyka wskazuje pozytywny wpływ przepisów o postępowaniu uproszczonym na jego sprawność⁴. Zaważyło to z pewnością na decyzji o poszerzeniu

¹ Ustawa z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1469 ze zm.).

² Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.), dalej – k.p.c.

³ Szerzej A. Olaś, *Postępowanie uproszczone po zmianach wprowadzonych na mocy ustawy z 4.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i innych ustaw* [w:] *Reforma czy kolejna nowelizacja? Uwagi na tle ustawy z 4.7.2019 r. zmieniającej kpc*, red. P. Rylski, Warszawa 2020, s. 218 i n.; P. Fik, *Postępowanie uproszczone po nowelizacji z 4.7.2019 r.* [w:] *Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego z 4.7.2019 r. w praktyce*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, M. Malczyk, Warszawa 2020, s. 273 i n.

⁴ Zob. pkt VI.35 uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm VIII kadencji, druk sejmowy nr 3137, s. 109.

zakresu przedmiotowego tego postępowania odrębnego, m.in. o roszczenia odszkodowawcze, choć raczej nie kojarzą się one ze sprawami prostymi, wręcz bagatelnymi, o powtarzalnym charakterze lub nieskomplikowanym stanie faktycznym. Dodatkowo specyfika spraw odszkodowawczych niejednokrotnie rodzi wręcz konieczność odwołania się do wiadomości specjalnych, co oznacza skorzystanie z dowodu z opinii biegłego, dotąd niedopuszczalnego w tym postępowaniu odrębnym. Sama jednak dopuszczalność rozpoznania tego typu spraw w postępowaniu uproszczonym nie oznacza, że charakterystyczne uproszczenia, którym zawdzięcza ono swoją sprawność, ułatwią i przyspieszą dochodzenie roszczeń odszkodowawczych.

W artykule przeanalizowany zostanie wpływ zmiany zakresu przedmiotowego postępowania uproszczonego (art. 505¹ § 1 k.p.c.) na dochodzenie roszczeń odszkodowawczych wobec zakazu zmiany powództwa (art. 505⁴ § 1 k.p.c.) i ograniczenia stosowania dowodu z opinii biegłego (art. 505⁷ k.p.c.). Ocenie poddane zostaną także nowe rozwiązania pozwalające na pominięcie przepisów o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 3 k.p.c.).

2. Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych przed nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.

Przed nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego, dokonaną ustawą z 4.07.2019 r., sprawy o odszkodowanie były rozpoznawane w postępowaniu uproszczonym, o ile mieściły się w zakresie przedmiotowym tego postępowania odrębnego, a więc dotyczyły roszczeń wynikających z umowy, których wartość nie przekraczała dwudziestu tysięcy złotych. Stosownie bowiem do art. 505¹ pkt 1 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym przed 7.11.2019 r., postępowanie uproszczone obejmowało sprawy należące do właściwości sądów rejonowych, takie jak o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekraczała dwudziestu tysięcy złotych, a w sprawach o roszczenia wynikające z rękojmi, gwarancji jakości lub z niezgodności rzeczy sprzedanej konsumentowi z umową, jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekraczała tej kwoty.

Treść powołanego przepisu wskazywała na dwa ograniczenia dotyczące spraw rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym, a co za tym idzie, także odszkodowawczych, a mianowicie: roszczenia kwalifikujące się do rozpoznania w tym postępowaniu musiały wynikać z umów, dodatkowo wartość przedmiotu sporu nie mogła przekraczać dwudziestu tysięcy złotych.

Jeśli chodzi o pierwsze ograniczenie, to Sąd Najwyższy w uchwale z 20.11.2003 r.⁵ opowiedział się za szerokim rozumieniem sformułowania „sprawy o roszczenia wynikające z umów”, wyjaśniając, że zawarte w art. 505¹ pkt 1 k.p.c. wyrażenie „z umów” pozwala przyjąć, że nie należą do postępowania uproszczonego sprawy, w których podstawą roszczeń są czyny niedozwolone, bezpodstawne wzbogacenie oraz fakt istnienia własności rzeczy, współwłasności lub innych praw rzeczowych, stanowiący przesłankę obowiązku zapłaty. Z postępowania uproszczonego zostały również wyłączone wszystkie roszczenia

⁵ Uchwała SN z 20.11.2003 r., III CZP 77/03, LEX nr 81617.

wynikające z czynności prawnych innych niż umowy, a więc z czynności jednostronnych, z prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, z tytułu zachowku, a także z zobowiązań, których źródłem jest decyzja administracyjna albo bezpośrednio przepis ustawy. *A contrario* przyjmowano, że w postępowaniu uproszczonym powinny być rozpoznawane roszczenia, które wynikają z umów w tym sensie, że mają „przyczynę” w umowie. Dla zastosowania art. 505¹ pkt 1 k.p.c. musiał zatem zachodzić stosunek wynikania między roszczeniem a umownym stosunkiem zobowiązaniowym⁶. Według Sądu Najwyższego umowa stanowi normatywne podłoże uprawnienia, jednak roszczenia mogą mieć swoje źródło zarówno w treści umowy, jak i wynikać z reżimu ustanowionego przez ustawę⁷. W piśmiennictwie również przyjmowano elastyczną interpretację wymogu, by roszczenie wynikało z umowy, obejmując zakresem tego pojęcia również sprawy o ustalenie i ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa⁸.

W zakresie pojęciowym „spraw o roszczenia wynikające z umów” mieściły się roszczenia odszkodowawcze, choć oczywiście nie wszystkie, a jedynie te, których źródłem była umowa. W uchwale z 24.02.2010 r. Sąd Najwyższy⁹ wyjaśnił, że nie może być wątpliwości, że sprawa o odszkodowanie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania umownego jest sprawą o roszczenie wynikające z umowy w rozumieniu art. 505¹ pkt 1 k.p.c. Dla takiej oceny decydujące znaczenie ma stosunek wynikania zachodzący pomiędzy roszczeniem o naprawienie szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania umownego a umową, będącą źródłem zobowiązania. Właśnie węzeł obligacyjny (umowa) jest normatywnym podłożem tego roszczenia, mimo tego, że roszczenie ma swoją bezpośrednią podstawę w przepisie ustawy (art. 471 k.c.¹⁰)¹¹. Dodatkowym argumentem przywołanym przez Sąd Najwyższy dla wykazania trafności przyjętej wykładni było zakwalifikowanie przez ustawodawcę do kategorii spraw wynikających z umów również spraw z rękojmi lub dotyczących niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową sprzedaży konsumenckiej, a więc takich, których przedmiotem są roszczenia wynikające bezpośrednio z ustawy, a nie z umowy¹².

⁶ Tak SN w uzasadnieniu uchwały z 20.11.2003 r., III CZP 77/03.

⁷ Uchwała SN z 20.11.2003 r., III CZP 77/03. Zob. też uchwała SN z 24.02.2010 r., III CZP 123/09, LEX nr 558103.

⁸ Bliżej M. Manowska, *Postępowania odrębne w procesie cywilnym*, Warszawa 2010, s. 281 i n.; K. Weitz, *Sprawy o roszczenia wynikające z umów w rozumieniu art. 505¹ pkt 1 k.p.c.*, „Palestra” 2010/7–8, s. 240. Nowe brzmienie przepisu i uzasadnienie projektu ustawy uciną spory dotyczące objęcia zakresem przedmiotowym postępowania uproszczonego również spraw o ustanie i ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa. Zob. też R. Flejszar, *Postępowanie przyspieszone po zmianach wprowadzonych nowelizacją KPC z 4.7.2019 r.*, „Monitor Prawniczy” 2019/21, s. 182 i n.; P. Zaborowska, *Postępowanie uproszczone w świetle projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z 8.01.2019 r.* [w:] *Postępowanie cywilne – wprowadzone i projektowane zmiany 2019*, red. G. Jędrejek, S. Kotas, F. Manikowski, Warszawa 2019, s. 330 i n.

⁹ Uchwała SN z 24.02.2010 r., III CZP 123/09.

¹⁰ Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.), dalej – k.c.

¹¹ Tak SN w uzasadnieniu uchwały z 24.02.2010 r., III CZP 123/09.

¹² Tak SN w uzasadnieniu uchwały z 24.02.2010 r., III CZP 123/09.

Jak wspomniano, ograniczeniem w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych był nie tylko wymóg, by roszczenie wynikało z umowy, ale także ustawowy próg *ratio valoris* dwudziestu tysięcy złotych¹³. Określone w art. 505¹ pkt 1 k.p.c. i nadal obowiązujące ograniczenie kwotowe ma duże znaczenie w sprawach o roszczenia odszkodowawcze, w których niejednokrotnie powód występuje z roszczeniem częściowym, wyjaśniając w uzasadnieniu pozwu, że ostateczną wysokość sprecyzuje po oszacowaniu przez biegłego zakresu doznanej szkody¹⁴. W tego typu sytuacji trudno z góry przesądzić, czy sprawa kwalifikuje się do postępowania uproszczonego.

Jest to istotne ze względu na art. 505³ § 3 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli powód dochodzi części roszczenia, sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym tylko wtedy, gdy postępowanie to byłoby właściwe dla całego roszczenia wynikającego z faktów przytoczonych przez powoda. W przeciwnym wypadku sprawa rozpoznawana jest z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym. Z reguły jednak sąd nie jest w stanie ocenić na wstępnym etapie postępowania, czy z faktów przytoczonych przez powoda wynika, że przysługujące mu roszczenie przekroczy dwadzieścia tysięcy złotych.

Kolejne istotne ograniczenia w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych, kwalifikujących się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym, wprowadzały dwa unormowania, jedno dotyczące niedopuszczalności zmiany powództwa (art. 505⁴ § 1 k.p.c.), drugie natomiast wyłączenia stosowania przepisów o dowodzie z opinii biegłych (art. 505⁶ § 2 k.p.c. w brzmieniu przed 7.11.2019 r.).

W zdecydowanej większości spraw o roszczenia odszkodowawcze konieczne jest skorzystanie z dowodu z opinii biegłego dla wykazania zakresu doznanej szkody. Ciężar wykazania faktów prawotwórczych, do których należy m.in. zdarzenie wyrządzające szkodę, spoczywa na powodzie. To on, domagając się jej naprawienia, powinien także wykazać spełnienie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, w czym przydatny może być dowód z opinii biegłego. W opinii biegły np. szacuje koszt niezbędny do przywrócenia uszkodzonej rzeczy do stanu przed szkodą (ruchomości, nieruchomości) i jeśli z ustaleń

¹³ Pierwotnie, stosownie do art. 505¹ pkt 1 k.p.c., do postępowania uproszczonego kwalifikowały się sprawy należące do właściwości sądów rejonowych o roszczenia wynikające z umów do pięciu tysięcy złotych (Dz.U. z 2000 r. Nr 48, poz. 554), następnie od 5.02.2005 r. do dziesięciu tysięcy złotych (Dz.U. z 2004 r. Nr 172, poz. 1804). Próg dwudziestu tysięcy złotych w tym postępowaniu odrębnym został wprowadzony od 1.06.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 993).

¹⁴ Fakt, że powód ma wiedzę o szkodzie (krzywdzie), nie oznacza automatycznie, że potrafi ustalić odpowiednią wysokość odszkodowania czy zadośćuczynienia bez odwołania do wiadomości specjalnych. Najczęściej więc opinia biegłego jest konieczna dla ustalenia rzeczywistego zakresu szkody majątkowej lub niemajątkowej. Przy szkodach osobowych wiedza powoda o doznanych obrażeniach nie jest równoznaczna z wiedzą o skutkach tych obrażeń. Z tego względu wnioski opinii biegłego mogą skłonić powoda do rozszerzenia powództwa. W odniesieniu do szkód rzeczowych sytuacja wygląda podobnie, ponieważ wiedza powoda ogranicza się jedynie do widocznych skutków zniszczenia rzeczy (ruchomości, nieruchomości). Nie oznacza to jednak, że powód wie (lub bez wiadomości specjalnych potrafi ustalić), jaki jest rzeczywisty zakres szkody i jaka kwota pozwoli w myśl zasady pełnego odszkodowania wyrównać doznaną szkodę, czyli przywrócić majątek powoda do stanu przed szkodą (art. 363 k.c.).

biegłego wynika, że koszt ten jest wyższy niż kwota określona w pozwie, powód może zdecydować się na rozszerzenie powództwa.

Dwa wspomniane rozwiązania, a więc jedno dotyczące niedopuszczalności zmiany powództwa (art. 505⁴ § 1 k.p.c.), drugie natomiast wyłączenia stosowania przepisów o dowodzie z opinii biegłych (art. 505⁶ § 2 k.p.c. w brzmieniu przed 7.11.2019 r.) tylko z pozoru stały na przeszkodzie rozszerzeniu powództwa w sprawie, która została zakwalifikowana do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym.

W postępowaniu uproszczonym co prawda wyeliminowano dowód z opinii biegłych przez wyłączenie stosowania art. 278–291 k.p.c., jednak wyłączenie to nie miało charakteru bezwzględny¹⁵. Jeśli bowiem w ocenie sądu rozstrzygnięcie sprawy wymagało wiadomości specjalnych, to dowód ten był dopuszczany, a sprawa w dalszym ciągu była rozpoznawana z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym. Pozwalał na to art. 505⁷ k.p.c. w brzmieniu przed 7.11.2019 r. Sąd, odstępując od rozpoznania sprawy w postępowaniu uproszczonym, wydawał postanowienie, a kontynuowanie postępowania o roszczenie odszkodowawcze z pominięciem przepisów tego postępowania odrębnego otwierało z kolei powodowi drogę do rozszerzenia powództwa, oczywiście po korzystnej dla niego opinii biegłego, z której wynikało, że dochodzona kwota odszkodowania mogłaby być wyższa.

Z punktu widzenia analizowanego zagadnienia kluczowa jest sama dopuszczalność dowodu z opinii biegłego w procesie odszkodowawczym, niezależnie od finalnie dokonanej przez sąd oceny przydatności tej opinii dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd przecież nie był i nadal nie jest związany dowodem z opinii biegłego, a więc przekonanie powoda o zasadności żądania wyższego odszkodowania i w konsekwencji rozszerzenie powództwa nie oznacza, że sąd to powództwo uwzględni. Istotne jest natomiast, że z punktu widzenia przepisów prawa procesowego zastosowanie przez sąd art. 505⁷ k.p.c. pozwalało w poprzednim stanie prawnym obowiązującym przed 7.11.2019 r. na zmianę powództwa w tych sprawach, które kwalifikowały się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym.

3. Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.

W wyniku nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z 4.07.2019 r. poszerzono zakres zastosowania postępowania uproszczonego, które od 7.11.2019 r. obejmuje sprawy o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych. W uzasadnieniu projektu ustawy podano, iż „nie ma merytorycznego uzasadnienia utrzymywanie zasady, że rozpoznaniu w tym postępowaniu podlegają tylko powództwa o roszczenia z umów i z praw związanych z lokalami”¹⁶.

¹⁵ J. Gudowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Erciński, t. 2, Warszawa 2012, s. 950.

¹⁶ Zob. pkt VI.35a uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm VIII kadencji, druk sejmowy nr 3137, s. 108.

Pozostawiono unormowanie, zgodnie z którym jednym pozwem można dochodzić tylko jednego roszczenia. Kolejna zmiana, spójna zresztą z nowym brzmieniem art. 505¹ § 1 k.p.c., dotyczy dopuszczalności połączenia kilku roszczeń w jednym pozwie tylko wtedy, gdy wynikają z tego samego stosunku prawnego lub kilku stosunków prawnych tego samego rodzaju (art. 505³ § 2 k.p.c.). Unormowanie to jest zakresowo szersze od obowiązującego przed 7.11.2019 r., które pozwalało na połączenie kilku roszczeń, o ile wynikały z tej samej umowy lub umów tego samego rodzaju.

Zmiana zakresu przedmiotowego postępowania uproszczonego, uregulowana w art. 505¹ § 1 k.p.c., spowodowała, że takie sprawy jak te, w których podstawą roszczeń są czyny niedozwolone, bezpodstawne wzbogacenie oraz ochrona prawa własności i ograniczonych praw rzeczowych, ochrona posiadania, roszczenia wynikające z czynności prawnych innych niż umowy, a więc z czynności jednostronnych, z prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, z tytułu zachowku, a także z zobowiązań, których źródłem jest decyzja administracyjna albo bezpośrednio przepis ustawy, jeśli tylko wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych, kwalifikują się obecnie do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym¹⁷.

W ten sposób zakresem postępowania uproszczonego objęte zostały roszczenia odszkodowawcze, których źródłem jest nie tylko umowa, ale także czyn niedozwolony. Dodatkowo od 7.11.2019 r. w postępowaniu uproszczonym dopuszczalne jest przeprowadzenie – tak istotnego w procesach odszkodowawczych – dowodu z opinii biegłego, choć ostatecznie decyzję w tym zakresie ustawodawca pozostawił uznaniu sądu (art. 505⁷ k.p.c.). Oznacza to, że sąd każdorazowo zdecyduje, czy dokona samodzielnej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, czy też zasięgnie opinii biegłego, gdy ustalenie zasadności lub wysokości świadczenia powinno nastąpić przy zastosowaniu wiadomości specjalnych¹⁸. Do sądu należy także ocena, czy wyjątkowe okoliczności uzasadniają dopuszczenie na zasadzie odstępstwa od reguły, wyrażonej w art. 505⁷ § 2 k.p.c., dowodu z opinii biegłego, mimo tego, że jej przewidywany koszt miałby przekroczyć wartość przedmiotu sporu¹⁹.

¹⁷ Zob. R. Flejszar [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian*, red. T. Zembrzusi, t. 2, Warszawa 2020, s. 1294.

¹⁸ Szerzej na ten temat A. Olaś, *Ius moderandi w postępowaniu cywilnym po zmianach wprowadzonych na mocy ustawy z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw*, „Polski Proces Cywilny” 2020/1, s. 95 i n. Co do przesłanek stosowania art. 322 k.p.c. oraz art. 505⁷ § 1 k.p.c. zob. też J. Gudowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian*, red. T. Zembrzusi, t. 1, Warszawa 2020, s. 679 i n.; R. Flejszar [w:] *Kodeks...*, red. T. Zembrzusi, s. 1312 i n. W ocenie K. Knoppka art. 505⁷ § 1 k.p.c. pozwala sądowi na dokonanie samodzielnej oceny zasadności roszczenia powoda, z pominięciem dowodu z opinii biegłego, co wykracza poza granice uznania sędziowskiego wytyczone w art. 322 k.p.c. – tak K. Knoppek, *Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.*, „Palestra” 2019/11–12, s. 83.

¹⁹ Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, „względ na ograniczenie tzw. społecznych kosztów wymiaru sprawiedliwości nakazuje odmówić przeprowadzenia dowodu kosztowniejszego, niż przed-

Oceniając zmiany regulacji postępowania uproszczonego, można stwierdzić, że z jednej strony nowe rozwiązania dopuszczające przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w tym postępowaniu na podstawie art. 505⁷ k.p.c. są dla stron korzystne, z drugiej zaś pozostawienie sprawy odszkodowawczej do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym oznacza, że nadal aktualne są pozostałe ograniczenia, w tym niedopuszczalność zmiany powództwa (art. 505⁴ § 1 k.p.c.). Jeśli bowiem po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego okazałoby się, że powód doznał szkody osobowej lub rzeczowej w dużo większym zakresie, niż określił to w żądaniu pozwu, to nie będzie mógł rozszerzyć powództwa.

Oczywiście w aktualnym stanie prawnym nadal istnieje podstawa do rozpoznania sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, jednak ocena zastosowania art. 505¹ § 3 k.p.c., pozwalającego na to odstępstwo, jest uzależniona od uznania sądu. Obecnie jedynym kryterium sędziowskiego uznania jest przyjęcie, że odstępstwo to przyczyni się to do sprawniejszego rozwiązania sporu. Różnica w porównaniu z poprzednim unormowaniem, wyrażonym w art. 505⁷ k.p.c., polega na tym, iż teraz – co podkreślił ustawodawca w uzasadnieniu projektu ustawy – „tryb rozpoznania sprawy winien być determinowany przede wszystkim przez wzgląd na sprawne rozwiązanie sporu, nie ma zaś potrzeby uzależniać go od kazuistycznych przesłanek, w szczególności (...) od potrzeby zasięgnięcia opinii biegłego. Także zawilość sprawy sama w sobie nie świadczy jeszcze o potrzebie pominięcia przepisów o postępowaniu uproszczonym”²⁰.

W poprzednim stanie prawnym zastosowanie art. 505⁷ k.p.c., pozwalającego na rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, było dla stron dużo bardziej przewidywalne, ponieważ z odstępstwem tym mieliśmy do czynienia każdorazowo, gdy tylko sąd przychylił się do wniosku strony o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. *Legis latae* bez wydania przez sąd na podstawie art. 505¹ § 3 k.p.c. postanowienia o rozpoznaniu sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, powód mimo korzystnej dla niego opinii biegłego, pozwalającej na domaganie się odszkodowania w wyższej wysokości niż wyliczona w pozwie, nie może rozszerzyć powództwa. Powodowi pozostaje jedynie wytoczenie kolejnego powództwa w tej części, która mogłaby zostać objęta rozszerzeniem. W kolejnym postępowaniu powód powinien złożyć wniosek na podstawie art. 278¹ k.p.c. o dopuszczenie dowodu ze sporządzonej na zlecenie sądu w poprzednim postępowaniu – opinii biegłego. W ten sposób powód mógłby wykazać zasadność i wysokość dochodzonego roszczenia w tej części, która ze względu na zakaz wyrażony w art. 505⁴ § 1 k.p.c. nie mogła zostać objęta rozszerzeniem powództwa. Jeżeli zaś postępowanie co do pierwszej części rozdrobnionego roszczenia zostało zakoń-

---

miot sporu. Jest to również niedopuszczalne ze względów zasadniczych: przedmiotem procesu staje się wówczas nie żądanie, lecz koszty postępowania, co z założenia oznacza, że proces staje się fikcyjny. Ponieważ jednak mogą się zdarzyć sprawy, w których tak nie będzie, należy przewidzieć wyjątek od tego zakazu (proj. art. 505⁷ § 2)” – zob. pkt VI.35b uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm VIII kadencji, druk sejmowy nr 3137, s. 110. Zob. też D. Chrapoński, *Nowa regulacja postępowania uproszczonego w kodeksie postępowania cywilnego*, „Palestra” 2020/7–8, s. 119 i n.

²⁰ Zob. pkt VI.35a uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm VIII kadencji, druk sejmowy nr 3137, s. 109.

zione wyrokiem uwzględniającym powództwo, to powód powinien powołać się również na prawomocny wyrok (art. 365 § 1 k.p.c.)²¹. Ze względu bowiem na moc wiążącą orzeczenia sąd, rozpoznając sprawę w części obejmującej dalszą część rozdrobnionego pierwotnie roszczenia, jest związany ustaleniami prawomocnego wyroku²². Oczywiście z mocy wiążącej korzysta również wyrok oddalający powództwo, co oznacza dla powoda, że oddalenie powództwa co do całości lub części rozdrobnionego roszczenia przekreśla jego dochodzenie w pozostałym zakresie²³.

Do rozważenia pozostaje jeszcze odwołanie się przez powoda do art. 505³ § 3 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli powód dochodzi części roszczenia, sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym tylko wtedy, gdy postępowanie to byłoby właściwe dla całego roszczenia wynikającego z faktów przytoczonych przez powoda. W przeciwnym wypadku sprawa powinna zostać rozpoznawana z pominięciem przepisów normujących

²¹ Pozytywny aspekt prawomocności materialnej – moc wiążąca prawomocnego wyroku – zakłada tożsamość stron przy jednoczesnym braku tożsamości przedmiotu procesu. Ten aspekt prawomocności uaktualnia się wówczas, gdy zagadnienie rozstrzygnięte prawomocnie w pierwszym procesie stanowi kwestię wstępną (prejudycjalną) w innym postępowaniu, w którym dochodzone jest odmienne żądanie. Oddziaływanie prawomocności sprowadza się w konsekwencji do tego, że sąd w kolejnym postępowaniu zobowiązany jest przyjąć, że istotne z punktu widzenia zasadności żądania zagadnienie kształtuje się tak, jak to zostało ustalone we wcześniejszym prawomocnym wyroku. Sąd obowiązany jest uwzględnić prawomocne orzeczenie w ramach podstawy orzekania o kolejnym żądaniu, bez dokonywania ponownej oceny rozstrzygniętej nim kwestii. W przeciwieństwie do powagi rzeczy osądzonej, która zawsze wyklucza uwzględnienie żądania, moc wiążąca prawomocnego orzeczenia może doprowadzić zarówno do uwzględnienia, jak i oddalenia powództwa. Wyrok SN z 5.12.2017 r., I PK 333/16, LEX nr 2435671.

²² Szerzej na ten temat P. Grzegorzczak, *Przedmiotowy zakres prawomocności materialnej wyroku w procesie częściowym* [w:] *Aurea praxis. Aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego. Tom I*, red. J. Gudowski, K. Weitz, Warszawa 2011, s. 207 i n. W razie prawomocnego uwzględnienia części roszczenia o spełnienie świadczenia z tego samego stosunku prawnego w procesie dotyczącym spełnienia reszty świadczenia sąd nie może w tych samych okolicznościach prawnych i faktycznych orzec odmiennie o zasadzie odpowiedzialności pozwanego. Sprzeciwia się temu bowiem przepis art. 365 § 1 k.p.c., ustanawiający stan związania prawomocnym orzeczeniem nie tylko stron i sądu, który je wydał, lecz również innych sądów. Wyrok SN z 24.10.2013 r., IV CSK 62/13, LEX nr 1396775. Zasada odpowiedzialności pozwanego, przesądzona w prawomocnym wyroku uwzględniającym część roszczenia, jest wiążąca w sprawie o zasądzenie pozostałej części. Regulacje przewidziane w art. 365 § 1 i art. 366 k.p.c. gwarantują stabilność określonej orzeczeniem sądowym sytuacji prawnej, uniemożliwiając jej podważenie przez stronę niezadowoloną z rozstrzygnięcia i zobowiązując do jej respektowania inne sądy oraz inne organy państwa w określonych przez ustawę granicach. Należy podkreślić, że tym samym regulacje te realizują jedną z najistotniejszych gwarancji konstytucyjnych, jaką jest prawo do rozstrzygnięcia sprawy przez niezawisły sąd – art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i zm.), która nie byłaby możliwa do osiągnięcia bez stabilności, pewności i niewzruszalności rozstrzygnięć sądowych. Są także jedną z gwarancji powagi wymiaru sprawiedliwości. Wyrok SN z 6.03.2014 r., V CSK 203/13, OSNC 2015/2, poz. 23.

²³ Prawomocny wyrok oddalający powództwo o zasądzenie części roszczenia ma moc wiążącą (art. 365 § 1 k.p.c.) w sprawie, w której powód dochodzi pozostałej jego części, gdy wynikają one z tego samego stosunku prawnego i oparte są na tych samych okolicznościach faktycznych. Wyrok SN z 7.03.2013 r., I PK 181/12, OSNP 2013/23–24, poz. 277.

to postępowanie odrębne. Jeśli więc powód wytoczył powództwo o naprawienie szkody, podając w uzasadnieniu pozwu, że dochodzi rozdrobnionego roszczenia, którego wysokość ostatecznie określi po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego, to po rozszerzeniu przez powoda powództwa sąd może, dokonując oceny na podstawie art. 505³ § 3 k.p.c., uznać, że sprawa nie kwalifikowała się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym, co uzasadnia rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów normujących to postępowanie odrębne. Trzeba jednak dodać, że argument ten ma szansę uwzględnienia tylko, gdy wartość całego roszczenia, zgodnie z opinią biegłego, jest wyższa niż dwadzieścia tysięcy złotych.

4. Pominięcie przepisów o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 3 k.p.c.)

Legis latae ustawodawca pozostawił sądom kompetencje pozwalające na pominięcie przepisów o postępowaniu uproszczonym, zmienił jednak kryteria to uzasadniające (art. 505¹ § 3 k.p.c.).

Do 7.11.2019 r. rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym następowało, jeżeli sąd uznał, że sprawa była szczególnie zawiła lub jej rozstrzygnięcie wymagało wiadomości specjalnych (art. 505⁷ k.p.c.). Oba kryteria, pierwsze ocenne, drugie zaś przewidywalne dla stron, były spójne z charakterem postępowania uproszczonego. Jak bowiem podkreślał Sławomir Cieślak, wspólną cechą spraw rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym lub szerzej w postępowaniach przyspieszonych jest nieskomplikowany stan faktyczny oraz zawężenie zakresu spraw cywilnych w nich załatwianych w porównaniu z postępowaniem toczącym się na zasadach ogólnych (zwanym także postępowaniem zwykłym)²⁴. Jeśli zatem zachodziła potrzeba zasięgnięcia wiadomości specjalnych, to sąd rozpoznawał sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, co sprawiało, że w postępowaniu uproszczonym faktycznie pozostawały sprawy o nieskomplikowanym charakterze, zwłaszcza że badając sprawę – nawet gdy nie zachodziły podstawy do dopuszczenia dowodu z opinii biegłych – sąd mógł posłużyć się drugim kryterium – szczególnej zawiłości sprawy, by skorzystać z możliwości, jaką dawał art. 505⁷ k.p.c.

Od 7.11.2019 r. ustawodawca wprowadził zupełnie nowe rozwiązania, choć w miejsce kryterium „szczególnej zawiłości sprawy”, które krytykował jako zbyt ocenne, wprowadził inne równie trudne do zweryfikowania, a mianowicie „sprawniejsze rozpoznanie sporu”.

Kryterium szczególnej zawiłości sprawy było zgodne z założeniami postępowania uproszczonego, w którym miały być rozpoznawane sprawy proste, nieskomplikowane, o relatywnie niskiej wartości przedmiotu sporu. Nowo wprowadzone kryterium z kolei nie pozostawia wątpliwości, jakie znaczenie dla ustawodawcy ma sprawne rozpoznanie sprawy²⁵. Jeśli zatem pominięcie przepisów o postępowaniu uproszczonym przyczyni się

²⁴ S. Cieślak, *System postępowań przyspieszonych w procesie cywilnym po zmianach Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzanych w życie w latach 2008–2010* [w:] *Aurea praxis...*, red. J. Gudowski, K. Weitz.

²⁵ Oczywiście sprawne rozpoznanie sprawy powinno iść w parze z poszanowaniem zasad i gwarancji procesowych R. Flejszar [w:] *Kodeks...*, red. T. Zembrzusi, s. 1298 i n.

do „sprawniejszego rozpoznania sporu”, to art. 505¹ § 3 k.p.c. wyposaża sąd w kompetencję do jej rozpoznania z pominięciem przepisów o tym postępowaniu odrębnym.

Ustawodawca, jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, kładzie szczególnie nacisk na usprawnienie postępowania, wprowadzając jednocześnie niedopuszczalny dotąd w postępowaniu uproszczonym dowód z opinii biegłego. Dowód ten jest czasochłonny, ale także i kosztogenny, a mimo to ustawodawca zdecydował się na jego stosowanie w tym postępowaniu odrębnym. Rozwiązania proponowane w związku z wprowadzeniem tego dowodu, takie m.in. jak pozostawienie uznaniu sądu zasięgnięcia opinii biegłego lub dokonanie przez sąd samodzielnej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy każdorazowo, gdy ustalenie zasadności lub wysokości świadczenia powinno nastąpić przy zastosowaniu wiadomości specjalnych (art. 505⁷ k.p.c.), budzą zasadnicze wątpliwości²⁶. Nie sposób, zestawiając ocenę sędziowską z dowodem z opinii biegłego, podzielić w tym zakresie optymizmu ustawodawcy, że spodziewane korzyści w postaci usprawnienia postępowań przeważają nad ryzykiem dowolności rozstrzygnięć²⁷.

Wydaje się zatem, że kryterium „sprawniejszego rozpoznania sporu” poza postępowaniem uproszczonym będzie trudne do spełnienia²⁸. Bez wątpienia sprawniejsze, a co za tym idzie szybsze²⁹, rozpoznanie sporu następuje w postępowaniu, w którym nie zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii biegłego. W jakich okolicznościach zatem *de lege lata* pominięcie przez sąd przepisów o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 3 k.p.c.) przyczyni się do sprawniejszego rozpoznania sporu? Zakładając, że racjonalny ustawodawca celowo w art. 505¹ § 3 k.p.c. użył sformułowania sprawniejszego rozpoznania „sporu”, a nie sprawniejszego rozpoznania sprawy, to możliwe jest przyjęcie szerokiej wykładni tego pojęcia, a więc spór, który obejmuje całe roszczenie objęte faktami przedstawionymi przez powoda w rozumieniu art. 505³ § 3 k.p.c., a nie tylko spór, który stanowi przedmiot rozstrzygnięcia w postępowaniu uproszczonym w granicach objętych żądaniem pozwu.

Przyjęcie wąskiej wykładni „sporu” w rozumieniu art. 505¹ § 3 k.p.c. nie pozwoliłoby sądom na rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym. Powodowi pozostanie wówczas jedynie wytoczenie kolejnego powództwa o pozostałą część roszczenia, które nie było objęte zakresem rozstrzygnięcia sądu.

²⁶ W ocenie Sądu Najwyższego dowód z opinii biegłego ma szczególnie charakter, ponieważ jego celem jest dostarczenie sądowi wiadomości specjalnych niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy. Z tego względu nie można go zastąpić inną czynnością dowodową (np. przesłuchaniem świadka) lub zaniechać jego przeprowadzenia z powodu posiadania wiedzy specjalnej przez sędziego wchodzącego w skład sądu orzekającego. Tak SN w postanowieniu z 20.10.2011 r., IV CSK 12/11, LEX nr 1084556. Zob. też postanowienie SN z 11.04.2018 r., II CSK 708/17, LEX nr 2490620. Bliżej na ten temat S. Dalka, *Opinia biegłego oraz opinia instytutu naukowego lub naukowo-badawczego w procesie cywilnym*, „Nowe Prawo” 1978/10, s. 74; E. Rutkowska-Ząbczyk [w:] *Dowody w postępowaniu cywilnym*, red. Ł. Błaszczak, K. Markiewicz, E. Rudkowska-Ząbczyk, Warszawa 2010, s. 487.

²⁷ Zob. pkt VI.35b uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm VIII kadencji, druk sejmowy nr 3137, s. 110.

²⁸ Odmienne A. Ołaś, *Postępowanie...*, s. 222.

²⁹ K. Flaga-Gieruszyńska, *Szybkość, sprawność i efektywność postępowania cywilnego – zagadnienia podstawowe*, „Zeszyty Naukowe KUL” 2017/160 (3), s. 5 i n.

Jeśli natomiast ustawodawca rozumie spór jako całość, a więc spór o całe roszczenie objęte faktami przedstawionymi przez powoda w rozumieniu art. 505³ § 3 k.p.c., a nie tylko ten określony granicami żądania pozwu, to z pewnością pominięcie przepisów o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 3 k.p.c.) pozwoli powodowi na rozszerzenie powództwa, dzięki czemu w jednym postępowaniu zostanie rozpoznane w całości roszczenie powoda bez konieczności wszczynania kolejnego postępowania.

Zachodzi tu jednak dodatkowa trudność, ponieważ sąd nie może zastosować art. 505¹ § 3 k.p.c., przewidując niejako, że powód rozszerzy powództwo. To powód jest dysponentem swojego roszczenia, co oznacza, że mimo korzystnej opinii biegłego może się nie zdecydować na rozszerzenie powództwa. Wówczas zastosowanie przez sąd art. 505¹ § 3 k.p.c. byłoby przedwczesne.

Należałoby zatem spodziewać się, że raczej dopiero po rozszerzeniu przez powoda powództwa sąd, uznając tę czynność procesową za niedopuszczalną w postępowaniu uproszczonym (art. 505⁴ § 1 k.p.c.), zdecyduje się na rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o tym postępowaniu odrębnym, ponieważ stosownie do art. 505¹ § 3 k.p.c. przyczyni się to do sprawniejszego rozpoznania sporu rozumianego jako całość. Niestety zabieg taki wydaje się zbyt karkołomny, co może prowadzić do wniosku, że pominięcie przepisów o postępowaniu uproszczonym będzie stosowane dużo rzadziej niż uprzednio. Powód, nie wiedząc bowiem, czy sąd zdecyduje się na zastosowanie art. 505¹ § 3 k.p.c., może zrezygnować z próby rozszerzania powództwa, wytaczając kolejne.

Możliwe jest także inne rozwiązanie, a mianowicie wystąpienie przez powoda lub części przez jego pełnomocnika z wnioskiem o pominięcie przez sąd przepisów o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 3 k.p.c.) z uzasadnieniem, że umożliwi to rozszerzenie powództwa i tym samym przyczyni się to do sprawniejszego rozpoznania sporu. Przepis art. 505¹ § 3 k.p.c. co prawda nie przewiduje wniosku strony, a decyzja o zastosowaniu tego przepisu zależy wyłącznie od sądu, nie oznacza to jednak, że strona nie może z takim wnioskiem wystąpić³⁰. Oczywiście wniosek powoda kierowany do sądu nie jest wiążący, może stanowić jedynie impuls do działania³¹.

Jeśli zamierzeniem ustawodawcy było zwiększenie zakresu przedmiotowego spraw rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym, przy jednoczesnym znacznym ograniczeniu możliwości ich rozpoznawania z pominięciem przepisów o tym postępowaniu

³⁰ Wydaje się, że jedynie powód – z oczywistych względów – będzie zainteresowany złożeniem takiego wniosku. Uważam jednak, że pozwany może również z takim wnioskiem wystąpić. W razie bowiem wytoczenia kolejnego powództwa o dalszą część roszczenia, które mogło być objęte rozszerzeniem powództwa, a ze względu na art. 505¹ § 3 k.p.c. nie zostało, koszty tego postępowania w wypadku korzystnego dla powoda rozstrzygnięcia będą z reguły obciążać pozwanego (art. 98 k.p.c.). Z tego względu może on więc być zainteresowany rozszerzeniem powództwa, by w ten sposób uniknąć wyższych kosztów. Koszty jednego postępowania po rozszerzeniu powództwa, choćby z racji kosztów zastępstwa procesowego, będą niższe niż dwóch osobnych postępowań. Zob. § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) oraz § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.).

³¹ Bliżej J. May, *Obrona pozwanego przed sądem pierwszej instancji*, Warszawa 2013, s. 169 i n.

odrębnym, to te założenia faktycznie zostały zrealizowane; można tylko postawić pytanie, czy nie kosztem efektywnej ochrony prawnej?

5. Wnioski

Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że nadrzędnym celem nowelizacji było usprawnienie postępowania. W uzasadnieniu podano, iż „praktyka wykazuje pozytywny wpływ przepisów o postępowaniu uproszczonym na sprawność postępowania. Należy więc poszerzyć zakres spraw podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym i rozwinąć te jego odrębności, które dają ten efekt”³². Ustawodawca w wyniku zmiany art. 505¹ pkt 1 k.p.c. zwiększył katalog spraw kwalifikujących się do postępowania uproszczonego, wyeliminował także zasadniczą przyczynę rozpoznawania spraw z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, zmieniając treść art. 505⁷ k.p.c. i pozostawiając uznaniu sądu celowość dopuszczenia dowodu z opinii biegłego.

O ile poszerzenie zakresu przedmiotowego postępowania uproszczonego w uwzględnieniu zakładanego celu, czyli przyspieszenia i usprawnienia postępowania jest zrozumiałe, o tyle trudno realizację tych założeń połączyć z wprowadzonym do postępowania uproszczonego dowodem z opinii biegłego, który choć ważny, często jest podawany jako niechlubny przykład przyczyn nadmiernie wydłużonego czasu trwania postępowań, by nie uzyć sformułowania przewlekłości postępowań sądowych.

Dokonując oceny nowych rozwiązań, nie sposób oprzeć się wrażeniu, że wbrew pozorom poszerzenie zakresu przedmiotowego postępowania uproszczonego i dopuszczalność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, wobec istniejącego zakazu zmiany powództwa (art. 505⁴ § 1 k.p.c.), utrudni i wydłuży dochodzenie roszczeń odszkodowawczych. Obecne unormowania dopuszczające przeprowadzenie tego dowodu w postępowaniu uproszczonym (art. 505⁷ k.p.c.) pozwalają co prawda na rozpoznanie sprawy w ramach jednego postępowania, ale z pewnością będzie to okupione czasem. Z racji bowiem poszerzenia zakresu przedmiotowego spraw rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym można się spodziewać, że mimo szeregu odrębności proceduralnych i uproszczeń, zwłaszcza w tych sprawach, w których zostanie dopuszczony dowód z opinii biegłego, czas rozpoznawania spraw będzie jednak dłuższy. Dodatkowo w tych wszystkich postępowaniach, w których dowód z opinii biegłego będzie w ocenie powoda uzasadniał rozszerzenie powództwa, powód – chcąc dochodzić dalszej części roszczenia – będzie zmuszony wszcząć kolejne postępowanie.

³² Zob. pkt VI.35 uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm VIII kadencji, druk sejmowy nr 3137, s. 108.

Abstract

The impact of amendments regulating the simplified procedure on claims for damages (selected issues)

dr Joanna May – Assistant Professor, Department of Civil Law and Civil Proceedings Law, Faculty of Law and Administration, Nicolaus Copernicus University, Poland
ORCID: 0000-0001-8660-0784

The article presents the impact of amendments regulating the simplified procedure of claims for damages in the face of the prohibition of changing the claim and limiting the use of expert evidence. New solutions allowing omission of provisions on simplified proceedings and their significance for claims for damages were also assessed. In order to present the issue under scrutiny, the author compares the previous legal solutions with the new regulations, introduced by the Act of July 4, 2019.

Keywords: *simplified proceedings, separate proceedings, civil proceedings, pursuing claims for damages*

Bibliografia / References

- Chrapoński D., *Nowa regulacja postępowania uproszczonego w kodeksie postępowania cywilnego*, „Palestra” 2020/7–8.
- Cieslak S., *System postępowań przyspieszonych w procesie cywilnym po zmianach Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzanych w życie w latach 2008–2010* [w:] *Aurea praxis. Aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego. Tom I*, red. J. Gudowski, K. Weitz, Warszawa 2011.
- Dalka S., *Opinia biegłego oraz opinia instytutu naukowego lub naukowo-badawczego w procesie cywilnym*, „Nowe Prawo” 1978/10.
- Fik P., *Postępowanie uproszczone po nowelizacji z 4.7.2019 r.* [w:] *Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego z 4.7.2019 r. w praktyce*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, M. Malczyk, Warszawa 2020.
- Flaga-Gieruszyńska K., *Szybkość, sprawność i efektywność postępowania cywilnego – zagadnienia podstawowe*, „Zeszyty Naukowe KUL” 2017/60 (3).
- Flejszar R., *Postępowanie przyspieszone po zmianach wprowadzonych nowelizacją KPC z 4.7.2019 r.*, „Monitor Prawniczy” 2019/21.
- Flejszar R. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian. Tom II*, red. T. Zembrzusi, Warszawa 2020.
- Grzegorzczak P., *Przedmiotowy zakres prawomocności materialnej wyroku w procesie częściowym* [w:] *Aurea praxis. Aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego. Tom I*, red. J. Gudowski, K. Weitz, Warszawa 2011.
- Gudowski J. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Ereciński, t. 2, Warszawa 2012.

- Gudowski J. [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian. Tom I*, red. T. Zembrzuski, Warszawa 2020.
- Knoppek K., *Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.*, „Palestra” 2019/11–12.
- Manowska M., *Postępowania odrębne w procesie cywilnym*, Warszawa 2010.
- May J., *Obrona pozwanego przed sądem pierwszej instancji*, Warszawa 2013.
- Olaś A., *Postępowanie uproszczone po zmianach wprowadzonych na mocy ustawy z 4.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i innych ustaw [w:] Reforma czy kolejna nowelizacja? Uwagi na tle ustawy z 4.7.2019 r. zmieniającej kpc*, red. P. Rylski, Warszawa 2020.
- Olaś A., *Ius moderandi w postępowaniu cywilnym po zmianach wprowadzonych na mocy ustawy z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw*, „Polski Proces Cywilny” 2020/ 1.
- Rutkowska-Ząbczyk E. [w:] *Dowody w postępowaniu cywilnym*, red. Ł. Błaszczak, K. Markiewicz, E. Rudkowska-Ząbczyk, Warszawa 2010.
- Weitz K., *Sprawy o roszczenia wynikające z umów w rozumieniu art. 505¹ pkt 1 k.p.c.*, „Palestra” 2010/7–8.
- Zaborowska P., *Postępowanie uproszczone w świetle projektu ustawy o zmianie ustawy –Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z 8.01.2019 r.* [w:] *Postępowanie cywilne – wprowadzone i projektowane zmiany 2019*, red. G. Jędrejek, S. Kotas, F. Manikowski, Warszawa 2019.